Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2301

10.10.2024

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2024/2301

z 11. apríla 2024

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) za rozpočtový rok 2022

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho inovačného a technologického inštitútu (ďalej len „inštitút“) za rozpočtový rok 2022,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0132/2024),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet inštitútu za rozpočtový rok 2022 na úrovni 406 585 390,99 EUR, čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje zvýšenie o 12,65 %; keďže rozpočet inštitútu pochádza najmä z rozpočtu Únie;

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky inštitútu za rozpočtový rok 2022 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka inštitútu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2022 prinieslo mieru plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku na úrovni 94,03 %, čo je v porovnaní s rokom 2021 zníženie o 3,88 %; konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku bola 98,42 %, čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje zníženie o 1,06 %;

2. konštatuje, že suma konečného rozpočtu inštitútu je výsledkom zmeny vo výške 656 930,67 EUR, ktorú prijala správna rada v dôsledku úprav ročného pracovného programu inštitútu na rok 2022;

3. so znepokojením berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa zákonnosti a správnosti grantov inštitútu, ktorú overil ex post nezávislý externý audítor, pričom miera chybovosti v roku 2021 bola 1,73 % (v porovnaní s 0,66 % v roku 2020), a zdôrazňuje, že hoci je miera chybovosti stále pod úrovňou významnosti 2 %, kritické riziká vyplývajúce zo zvýšeného rozpočtu, mandátu a činností v rámci programu Horizont Európa spolu so zvýšením počtu znalostných a inovačných spoločenstiev (ďalej len „ZIS“) môžu zaťažovať schopnosť inštitútu účinne vykonávať dohľad nad ZIS a monitorovať ich, čo by mohlo viesť k vyšším mieram chybovosti a neodhaleným nezrovnalostiam v budúcnosti; vyzýva inštitút, aby prijal konkrétne opatrenia na zníženie miery chybovosti;

4. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že v roku 2022 inštitút zaplatil úroky z omeškania v súvislosti s grantmi v dvoch prípadoch v celkovej výške 32 070 EUR; so znepokojením konštatuje, že v oboch prípadoch inštitút primerane nemonitoroval lehoty vyplývajúce z právnych predpisov, čo poukazuje na nedostatky v pracovnom postupe inštitútu pre uhrádzanie platieb; berie na vedomie, že podľa odpovede inštitútu na pripomienku Dvora audítorov inštitút od roku 2023 reviduje svoje postupy riadenia grantov, školí príslušných zamestnancov a využíva IT systém Komisie na riadenie grantov (eGrants), čím výrazne znižuje pravdepodobnosť výskytu podobnej chyby v budúcnosti;

Výkonnosť

5. s uspokojením konštatuje, že inštitút používa systém kľúčových ukazovateľov výkonnosti (KPI) súvisiacich s operačnými činnosťami, riadením a komunikáciou v rámci inštitútu; ďalej konštatuje, že inštitút splnil s určitými oneskoreniami približne 95 % svojho pracovného programu na rok 2022; berie na vedomie, že v rámci nového európskeho inovačného programu bol inštitút poverený novými činnosťami, ktoré neboli zahrnuté do pôvodného plánu, a na realizáciu týchto činností neboli vyčlenené žiadne dodatočné zdroje;

([1]) Ú. v. EÚ C 489, 22.12.2022, s. 56.

6. víta skutočnosť, že inštitút v roku 2022 naďalej zvyšoval svoj vplyv, čo umožnilo takmer 1 670 inovačných produktov a služieb, odbornú prípravu tisícov podnikateľov a podporu 5 600 startupov a rozširujúcich sa podnikov, ktoré prilákali investície vo výške takmer 6 miliárd EUR; ďalej konštatuje, že inštitút ukončil svoju integráciu do programu Horizont Európa a prešiel na viacročný model financovania;

7. konštatuje, že inštitút pokročil vo vykonávaní pilotnej iniciatívy pre budovanie inovačných kapacít pre vysokoškolské vzdelávanie, ktorá sa začala v roku 2021, čím sa zvýšil záujem a účasť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania; konštatuje, že inštitút bol vyzdvihnutý ako jeden z kľúčových prispievateľov a aktérov európskeho inovačného ekosystému tým, že začal iniciatívu zameranú na talenty v oblasti špičkových technológií, ktorej cieľom je v nasledujúcich troch rokoch vybaviť zručnosťami a rekvalifikovať aspoň 1 milión talentov a zvýšiť ich úroveň zručností;

8. víta skutočnosť, že inštitút podporoval obyvateľov Ukrajiny po nezákonnej a nevyprovokovanej invázii Ruska vo februári 2022 a poskytoval pomoc študentom, podnikateľom, výskumným pracovníkom a inštitúciám vysokoškolského vzdelávania a podnikom; ďalej konštatuje, že inštitút otvoril Akadémiu Európskej aliancie pre batérie v rámci programu Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe, na ktorý boli inštitútu po prvýkrát pridelené značné finančné prostriedky z iného programu;

Efektívnosť a zisky

9. konštatuje, že inštitút podpísal memorandum o porozumení s Agentúrou Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva, ktoré sa vzťahuje na niekoľko spoločných činností a hodnotení bezpečnosti; pripomína, že spoločné činnosti spájajú rôzne perspektívy, znižujú duplicitu úsilia, zlepšujú vzdelávanie a posilňujú vzťahy medzi účastníkmi; ďalej konštatuje, že inštitút s cieľom zlepšiť svoju efektívnosť začal v roku 2021 uskutočňovať svoj prechod z programu Horizont 2020 na program Horizont Európa a v roku 2022 ho v spolupráci s Komisiou dokončil;

10. konštatuje, že inštitút prijal rôzne preskúmania efektívnosti procesov, na základe ktorých sa okrem iného upravili opisy pracovných miest, ciele zamestnancov a rozdelenie úloh a zdrojov; konštatuje, že v roku 2022 inštitút uskutočnil reštrukturalizáciu a okrem iného prijal dokument s názvom Way of Working (Spôsob práce) s cieľom zvýšiť efektívnosť, napríklad čo sa týka používania e-mailov, schôdzí a práce na diaľku;

11. víta skutočnosť, že v roku 2022 boli zavedené nové IT nástroje na podporu administratívnych operácií inštitútu s konečným cieľom zvýšiť prevádzkovú efektívnosť a účinnosť organizácie vrátane nástroja na riadenie verejného obstarávania (PPMT), Q-Sign (elektronický podpis) a zavedenia rôznych modulov informačného systému riadenia ľudských zdrojov Európskej komisie (Sysper); vyzýva inštitút, aby hľadal ďalšie interné postupy, ktoré by sa mohli zjednodušiť prostredníctvom nových nástrojov IT;

12. pripomína dôležitosť zvýšenia digitalizácie inštitútu z hľadiska jeho vnútornej prevádzky a riadenia, ale aj na zrýchlenie digitalizácie postupov; zdôrazňuje, že inštitút musí byť v tejto súvislosti naďalej aktívny s cieľom zabrániť digitálnej priepasti medzi agentúrami Únie; upozorňuje však na potrebu prijať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu online bezpečnosti spracúvaných informácií, a trvá na tom, že je potrebné posilniť boj proti kybernetickým útokom alebo pokusom o infiltráciu, najmä tým, ktoré pochádzajú z Ruska alebo Číny;

Personálna politika

13. konštatuje, že k 31. decembru 2022 bol plán pracovných miest naplnený na 93 %, pričom zo 45 dočasných zamestnancov schválených v rámci rozpočtu Únie bolo vymenovaných 40 (rovnaký počet schválených miest ako v roku 2021); poznamenáva, že inštitút okrem toho v roku 2022 zamestnával 25 zmluvných a 10 dočasných zamestnancov a jedného vyslaného národného experta;

14. vyjadruje znepokojenie nad tým, že pretrvávajúci nedostatok zamestnancov inštitútu, ako zdôraznil Dvor audítorov vo svojich výročných správach, nebol kompenzovaný dodatočnými pracovnými miestami; zdôrazňuje, že inštitút začiatkom roka 2023 zopakoval svoju žiadosť o pridelenie ďalších 10 pracovných miest, čo by mu umožnilo splniť svoj pracovný program na rok 2024; upozorňuje na to, že je potrebné zosúladiť zdroje inštitútu s očakávaniami spojenými s jeho mandátom;

15. berie na vedomie rodové rozdelenie na pozíciách vyššieho a stredného manažmentu inštitútu, pričom 5 z 8 zamestnancov na týchto pozíciách sú muži; vyjadruje znepokojenie nad rodovou rovnováhou v rámci správnej rady, v ktorej 9 zo 14 členov sú muži; berie na vedomie rodové rozdelenie medzi zamestnancami inštitútu celkovo, pričom 28 zo 65 zamestnancov sú muži; konštatuje, že v roku 2022 bola schválená politika a akčný plán inštitútu pre rodovú rovnosť; pripomína, že je dôležité zabezpečiť rodovú rovnováhu, a vyzýva inštitút, aby tento aspekt zohľadnil pri budúcom prijímaní zamestnancov a menovaní do vyššieho a stredného manažmentu; žiada Komisiu, aby zohľadnila význam zabezpečenia rodovej rovnováhy pri vymenúvaní členov správnej rady inštitútu;

16. vyjadruje znepokojenie nad geografickou rovnováhou v rámci vyššieho a stredného manažmentu inštitútu, ktorý má len jedného manažérskeho zamestnanca zo strednej a východnej Európy; trvá na tom, že sa to musí zlepšiť; žiada inštitút, aby o tejto otázke informovala orgán udeľujúci absolutórium;

17. víta iniciatívy inštitútu na posilnenie významu rodovej rovnováhy, ako je program Girls Go Circular, na úrovni škôl, a Supernovas, ktoré podporujú podnikanie a vedúce postavenie žien; ďalej konštatuje, že inštitút v roku 2023 prijal chartu EUAN o rozmanitosti a začlenení, čím potvrdil svoj záväzok zabezpečiť rovnaké príležitosti v každom stupni kariéry a posilniť pracovné prostredie, v ktorom sa rozmanitosť považuje za zdroj inovácií, obohacovania a tvorivosti a v ktorom manažéri a všetci zamestnanci podporujú začlenenie;

18. konštatuje, že v roku 2022 inštitút implementoval väčšinu modulov aplikácie Sysper a v implementácii bude pokračovať aj v roku 2023; konštatuje, že inštitút prijal chartu siete agentúr Európskej únie o rozmanitosti a začlenení, čím preukázal svoj záväzok zabezpečiť rovnaké príležitosti a posilniť pracovné prostredie; ďalej konštatuje, že inštitút zaviedol niekoľko opatrení na zlepšenie dobrých podmienok svojich zamestnancov na pracovisku a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, pričom okrem iného pokrýva náklady na verejnú dopravu a zápis detí do medzinárodných materských škôl a ponúka pružné a hybridné pracovné podmienky;

19. konštatuje, že v rámci programu mapy odbornej prípravy, ktorý bol vypracovaný podľa potreby inštitútu a jeho zamestnancov zlepšiť všeobecnú výkonnosť, inštitút naďalej ponúkal svojim zamestnancom online odbornú prípravu vrátane etiky a integrity, prevencie obťažovania, ochrany údajov, účinnosti hybridných schôdzí, informovanosti o bezpečnosti IT a odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti;

20. víta skutočnosť, že v roku 2022 boli úspešne vyhlásené dve výzvy na stáže; konštatuje, že v dôsledku toho v roku 2022 celkovo 23 mladých odborníkov začalo alebo ukončilo stáž v inštitúte;

21. konštatuje, že jednému bývalému komisárovi a jednému bývalému poslancovi Európskeho parlamentu sa ako členom správnej rady vypláca z rozpočtu inštitútu za každú účasť na zasadnutí správnej rady honorár vo výške 2 000 EUR;

22. je znepokojený tým, že v roku 2022 bol nahlásený jeden prípad obťažovania a začalo sa administratívne vyšetrovanie, ktoré stále prebieha; vyzýva inštitút, aby čo najskôr podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere; konštatuje, že inštitút má politiku v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania psychickému a sexuálnemu obťažovaniu a že inštitút je súčasťou medziagentúrnej pracovnej skupiny dôverných poradcov; so záujmom očakáva ich správu a odporúčania;

Prevencia, riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

23. berie na vedomie existujúce opatrenia a pokračujúce úsilie inštitútu o zabezpečenie transparentnosti, prevencie a riešenia konfliktov záujmov a ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti; konštatuje, že inštitút na svojom webovom sídle uverejnil vyhlásenia o záujmoch a životopisy členov správnej rady a riadiaceho tímu; ďalej poznamenáva, že inštitút na svojom webovom sídle každý mesiac uverejňuje informácie o všetkých zasadnutiach správnej rady a riadiaceho tímu a o ich účasti na verejných podujatiach;

24. konštatuje, že inštitút prijal politiku predchádzania konfliktov záujmov zamestnancov a ich riešenia vrátane postupov vydávania a posudzovania ročných vyhlásení o záujmoch a postupu upravujúceho porušovanie pravidiel inštitútu týkajúcich sa vyhlásení o záujmoch; ďalej konštatuje, že inštitút zriadil poradný výbor pre konflikty záujmov, organizuje informačné stretnutia pre svojich zamestnancov o etike a integrite a pripravuje rozhodnutie o vzoroch a administratívnych postupoch týkajúcich sa konfliktov záujmov;

25. víta, že inštitút chce, aby členovia jeho správnej rady predkladali tri rôzne vyhlásenia o záujmoch: ročné vyhlásenie o záujmoch, vyhlásenie o záujmoch týkajúce sa hodnotenia návrhov ZIS a vyhlásenie o záujmoch týkajúce sa podnikateľského plánu ZIS; konštatuje, že v rámci ročného vyhlásenia o záujmoch boli u niektorých členov správnej rady zistené situácie konfliktu záujmov, o ktorých boli následne informovaní, a boli prijaté zmierňujúce opatrenia;

26. konštatuje, že inštitút pracuje na vypracovaní novej politiky posudzovania obmedzení po skončení pracovného pomeru a zákazov pre svojich riadiacich pracovníkov zastávať určité funkcie po skončení ich funkčného obdobia; poznamenáva, že v rámci tejto politiky sa určia pozície, ktorých zastávanie bude zakázané po skončení funkčného obdobia, a taktiež sa stanovia kritériá na uplatňovanie zákazu budúcich presunov na takéto miesta na obmedzené obdobie dvoch rokov; víta skutočnosť, že inštitút prijme začiatkom roka 2024 aj politiku alebo rozhodnutie v oblasti boja proti korupcii, ktoré budú tvoriť základ pre rozvoj vnútorných protikorupčných mechanizmov, ktoré sa majú implementovať;

27. berie na vedomie skutočnosť, že úrad OLAF vydal dve odporúčania v nadväznosti na dve rôzne vyšetrovania, pričom jedno z dvoch odporúčaní bolo vykonané v priebehu roka 2022, zatiaľ čo zostávajúce odporúčanie sa v súčasnosti vykonáva; žiada inštitút, aby podala orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o opatreniach prijatých v nadväznosti na tieto odporúčania;

28. pripomína, že je dôležité, aby sa inštitút viac zviditeľnil v médiách, na internete a v sociálnych médiách s cieľom informovať občanov o svojej práci;

Verejné obstarávanie

29. berie na vedomie skutočnosť, že v prípade troch kontrolovaných administratívnych platieb vo výške 337 116 EUR inštitút schválil rozpočtové záväzky až po podpísaní súvisiacich právnych záväzkov; zdôrazňuje, že nejde o ojedinelý incident, keďže Dvor audítorov sa o podobnom probléme zmienil aj vo svojej správe za rok 2021; pripomína, že to je v rozpore s článkom 73 ods. 2 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/715 ([2]) (rámcového nariadenia o rozpočtových pravidlách); na základe odpovede inštitútu poznamenáva, že inštitút prijme ďalšie opatrenia na zabezpečenie úplného súladu s uvedeným ustanovením, ako sú špecializované informačné stretnutia pre zamestnancov, aktualizácia zavedených postupov a posilnenie súvisiacich vnútorných kontrol; naliehavo vyzýva inštitút, aby prijal okamžité opatrenia a vykonal opatrenia na zabezpečenie toho, aby všetky finančné transakcie boli v súlade s rámcovým nariadením o rozpočtových pravidlách;

Vnútorná kontrola

30. konštatuje, že inštitút ukončil prechod funkcie oddelenia vnútorného auditu na funkciu monitorovania a dohľadu ZIS, ktorá bola prijatá rozhodnutím správnej rady č. 12/2022 s účinnosťou od 1. apríla 2022; berie na vedomie, že funkciu vnútorného auditu v súčasnosti vykonáva Útvar Komisie pre vnútorný audit; konštatuje, že okrem toho sa posilnila úloha koordinátora vnútornej kontroly, pričom medzi jeho úlohy patrí koordinácia činností vnútornej kontroly a podávanie správ v rámci inštitútu, vykonávanie odporúčaní auditu, koordinácia auditov, spolupráca s externými audítorskými orgánmi a prispievanie k finančnému a prevádzkovému riadeniu v oblastiach, ako sú verejné obstarávanie, plnenie zmlúv, platby a podávanie správ;

31. konštatuje, že Útvar pre vnútorný audit začal v roku 2022 prípravy strategického plánu vnútorného auditu inštitútu na roky 2023 – 2025; ďalej konštatuje, že Útvar pre vnútorný audit začal audit riadenia odborníkov v inštitúte, ktorý bol ukončený v roku 2023, s cieľom posúdiť účinnosť systému vnútornej kontroly v súvislosti s procesmi odborného riadenia vrátane výberových konaní, procesu uzatvárania zmlúv a platobného procesu v inštitúte;

32. poukazuje na to, že dôležité odporúčanie, ktoré vydal Útvar pre vnútorný audit v rámci auditu riadenia ľudských zdrojov za rok 2021, zamerané na hodnotenie a reklasifikáciu, sa výrazne oneskorilo o 15 mesiacov; konštatuje, že zistené riziká zahŕňali možné oneskorenia a neefektívnosť pri vykonávaní, možnosť nesprávne odôvodnených rozhodnutí na úrovni riadenia vedúcich k námietkam v revíznom konaní alebo pred súdom, nespokojnosť a demotiváciu zamestnancov; vyjadruje znepokojenie nad tým, že spoločný výbor pre reklasifikáciu neplní svoju úlohu, a nad celkovou stratou dôveryhodnosti, pokiaľ ide o vykonávanie reklasifikácie a mechanizmus preskúmania, čo vedie k demotivácii zamestnancov; vyzýva inštitút, aby prijal proaktívne opatrenia na riešenie prípadných oneskorení a neúčinnosti hodnotenia a reklasifikácie a aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podal správu o pokroku v tejto veci;

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/715 z 18. decembra 2018 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome a uvedené v článku 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (Ú. v. EÚ L 122, 10.5.2019, s. 1).

33. poznamenáva, že inštitút zintenzívnil svoju interakciu s úradom OLAF organizovaním bilaterálnych stretnutí a stretnutí na zvyšovanie povedomia o boji proti podvodom ďalej konštatuje, že inštitút zaviedol stratégiu boja proti podvodom na roky 2021 – 2023, ktorá bola prijatá v máji 2021;

34. berie na vedomie, že inštitút vykonal hodnotenie rizík a že vo svojom registri rizík na rok 2022 zaznamenal, že boli identifikované tieto riziká: neplnenie prvkov ročného pracovného programu z dôvodu nedostatočných ľudských zdrojov, nesprávne vykonávanie dohôd o ZIS a oneskorenia v postupoch verejného obstarávania inštitútu a v napojení sa na IT systémy Komisie; vyzýva inštitút, aby podal orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o akomkoľvek ďalšom vývoji v tomto smere;

35. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že v prípade objednávky na obnovenie softvéru inštitút nevykonal ex ante overenie, aby sa uistil, či si dodávateľ účtoval správnu cenu a odmenu, ako sa stanovuje v platnej rámcovej zmluve, a poznamenáva, že je to v rozpore s ustanoveniami článku 30 rámcového nariadenia o rozpočtových pravidlách o kontrolách ex ante a vzniká tým riziko, že inštitút za získané služby zaplatí nesprávne sumy; z odpovede inštitútu konštatuje, že pri vyžiadaní cenovej ponuky od dodávateľa bude požadovať rozpis ceny, v ktorom bude jasne uvedená cena a marža, aby bolo možné posúdiť prípadné riziká spojené s cenou;

Ďalšie pripomienky

36. konštatuje, že inštitút zorganizoval v roku 2022 podujatia s cieľom zvýšiť svoju viditeľnosť vo všetkých členských štátoch a Únii, ako aj dni otvorených dverí s cieľom informovať o príležitostiach, ktoré inštitút ponúka potenciálnym kandidátom; ďalej konštatuje, že inštitút spustil aj iniciatívu zameranú na talenty v oblasti špičkových technológií, ktorá je súčasťou nového európskeho inovačného programu a pomôže zaškoliť občanov v technologických oblastiach budúcnosti;

37. konštatuje, že inštitút pracuje na tom, aby sa stal klimaticky neutrálnou agentúrou, a prijíma potrebné kroky v oblasti environmentálneho manažérstva; konštatuje, že inštitút je najväčším inovačným ekosystémom Únie a hlavným nástrojom v rámci programu Horizont Európa na riešenie zmeny klímy a súvisiacich otázok; víta opatrenia inštitútu prijaté v roku 2022 na dosiahnutie jeho environmentálnych cieľov: zriadenie Výboru pre udržateľnosť, členstvo v podsieti siete agentúr EÚ pre ekologizáciu a organizácia podujatia EITree, na ktorom rôzni zamestnanci vysadili stromy v mestskej oblasti;

38. konštatuje, že certifikácia EMAS je v strednodobom alebo dlhodobom pláne inštitútu;

39. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 11. apríla 2024 ([3]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([3]) Prijaté texty, P9_TA(2024)0280.